

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA UCZNIA KLASY 2

„ALE TO CIEKAWE” (MAC)

Kryteria oceniania na trzech poziomach zaawansowania

Opracowanie zgodne z podstawą programową
kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej – edukacja wczesnoszkolna

WSTĘP DO OPRACOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Opracowanie zawiera wymagania szczegółowe realizowane w klasie 2, rozpisane na trzy poziomy opanowania umiejętności. Każde wymaganie opisano osobno na każdym poziomie – za pomocą konkretnych, obserwowalnych zachowań ucznia.

- W klasie 2 ocena bieżąca i roczna ma charakter opisowy – poziom służy nauczycielowi jako narzędzie diagnostyczne i podstawa informacji zwrotnej.
- Różnice między poziomami wyznaczają trzy kryteria: stopień samodzielności ucznia (od pełnej samodzielności po stałe wsparcie), precyzja i poprawność wykonania oraz złożoność zadania, z którym uczeń sobie radzi.
- Poziom UMIE opisuje osiągnięcia maksymalne w zakresie podstawy programowej – nie wykracza poza jej treści, lecz wskazuje najwyższą jakość ich opanowania.
- Poziom JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY) obejmuje także osiągnięcia poniżej wymagań koniecznych. Jego wskazanie jest sygnałem do zaplanowania dostosowań, pracy indywidualnej i objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Dopisek „ale się nauczy” komunikuje uczniowi, że brak umiejętności jest etapem nauki, a nie oceną jego osoby.
- Dokument obejmuje wszystkie edukacje realizowane w klasie 2: polonistyczną, matematyczną, społeczną, przyrodniczą, plastyczną, techniczną, informatyczną, muzyczną oraz wychowanie fizyczne. Wymagania z języka obcego nowożytnego opracowuje nauczyciel prowadzący te zajęcia.

TRZY POZIOMY OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI

POZIOM	CHARAKTERYSTYKA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA
UMIE	<i>Pełne opanowanie umiejętności.</i> Uczeń pracuje samodzielnie i poprawnie, w pełnym zakresie materiału. Potrafi wyjaśnić i uzasadnić swoje działanie, przenosi umiejętność na nowe sytuacje, tworzy własne rozwiązania i wspiera rówieśników.
MUSI POĆWICZYĆ	<i>Częściowe opanowanie umiejętności.</i> Uczeń wykonuje zadania typowe – samodzielnie lub z niewielkim wsparciem nauczyciela. Popełnia drobne błędy, potrzebuje wzoru, przypomnienia zasady albo pomocy wizualnej.
JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)	<i>Początkowy etap nauki.</i> Uczeń pracuje odtwórczo, na konkretach i według wzoru, wyłącznie z pomocą nauczyciela, albo nie wykonuje zadania mimo stałego wsparcia. Wymaga zaplanowania działań wspierających i dostosowań.

KOMPETENCJE KLUCZOWE ROZWIJANE W KLASIE 2

KOMPETENCJA KLUCZOWA	JAK ROZWIJAMY JĄ W KLASIE 2 – PRZYKŁADOWE AKTYWNOŚCI
Porozumiewanie się w języku ojczystym	Słuchanie ze zrozumieniem, budowanie kilkuzdaniowych wypowiedzi, czytanie ze zrozumieniem, redagowanie krótkich form użytkowych.
Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne	Liczenie w zakresie 1000, mnożenie i dzielenie w zakresie tabliczki mnożenia, rozwiązywanie zadań z treścią, obserwacje i doświadczenia przyrodnicze.
Kompetencje informatyczne	Programowanie blokowe, praca w edytorach grafiki i tekstu, bezpieczne korzystanie z internetu.
Umiejętność uczenia się	Korzystanie ze słownika i innych źródeł, planowanie pracy, samoocena i korygowanie własnych błędów.
Kompetencje społeczne i obywatelskie	Współpraca w parze i w grupie, znajomość praw i obowiązków ucznia, symbole narodowe, zasady fair play.
Inicjatywność i przedsiębiorczość	Planowanie i realizacja projektów, gospodarowanie materiałami, obliczenia pieniężne, szacowanie.
Świadomość i ekspresja kulturalna	Recytacja, śpiew i gra na instrumentach, twórczość plastyczna, poznawanie dziedzin sztuki i tradycji.

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Kompetencje kluczowe: porozumiewanie się w języku ojczystym • kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej • umiejętność uczenia się • kompetencje społeczne.

Osiągnięcia w zakresie słuchania

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIĄ	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Słucha z uwagą wypowiedzi rówieśników i dorosłych oraz je rozumie	Słucha uważnie całej wypowiedzi do końca, bez przypomnień; rozumie ją, trafnie odnosi się do jej treści, nawiązuje do słów przedmówcy i podsumowuje je własnymi słowami.	Słucha uważnie krótkich wypowiedzi i rozumie ich część; sporadycznie się rozprasza, po uwadze wraca do słuchania, a przy dłuższych wypowiedziach traci uwagę.	Słucha wyłącznie przy indywidualnym ukierunkowaniu nauczyciela; bywa, że mimo stałego wsparcia nie utrzymuje uwagi i nie rozumie wypowiedzi.
Wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji	Wykonuje samodzielnie i bezbłędnie instrukcję kilkuetapową, także złożoną, i objaśnia ją innym uczniom.	Wykonuje instrukcję 2–3-etapową, czasem prosi o powtórzenie; instrukcję jednoetapową wykonuje samodzielnie, a dłuższą po podziale na kroki.	Wykonuje fragmenty zadania po indywidualnym powtórzeniu i pokazie; bywa, że nie realizuje instrukcji mimo powtórzeń.
Słucha tekstów czytanych przez nauczyciela i uczniów, zapamiętuje najważniejsze informacje	Zapamiętuje najważniejsze informacje i swobodnie o nich opowiada; zapamiętuje też szczegóły, porządkuje wydarzenia i porównuje tekst z innymi utworami.	Zapamiętuje najważniejsze informacje; szczegóły podaje po pytaniu pomocniczym, a na pytania odpowiada po ponownym przypomnieniu fragmentu tekstu.	Wskazuje pojedyncze elementy treści po pytaniach pomocniczych i ilustracji; bywa, że nie zapamiętuje treści mimo pomocy.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Słucha wypowiedzi podczas wydarzeń kulturalnych; czeka na swoją kolej	Słucha uważnie, czeka na swoją kolej i nie przerywa innym; zawsze zachowuje kulturę słuchania, panuje nad chęcią nagłego wypowiedziania się i daje przykład innym.	Słucha uważnie, ale sporadycznie przerywa wypowiedź innej osoby; czasem nie czeka na swoją kolej i wymaga przypomnienia zasady.	Słucha krótko, wyłącznie po przypomnieniu zasady, i często przerywa; bywa, że nie słucha innych mimo przypomnień.

Osiągnięcia w zakresie mówienia

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Wypowiada się płynnie i wyraziście	Wypowiada się płynnie, wyraziście i poprawnie gramatycznie; dobiera bogate i trafne słownictwo.	Wypowiada się płynnie, sporadycznie popełniając drobne błędy językowe; bywa, że mówi mniej płynnie, a słownictwo jest ubogie.	Wypowiada się pojedynczymi zdaniami lub wyrazami, po zachęcie; bywa, że nie podejmuje próby wypowiedzi mimo pytań pomocniczych.
Zadaje pytania na podstawie usłyszanych informacji i sytuacji zadaniowych	Samodzielnie układa poprawne pytania i stosuje różne zaimki pytające; formułuje także pytania pogłębiające („dlaczego?”, „co by było, gdyby?”), również do rówieśników.	Zadaje poprawne pytania, najczęściej według poznanego wzoru; proste pytania układa po zachęcie, czasem myli pytanie z wypowiedzią.	Powtarza pytanie za wzorem lub uzupełnia rozpoczęte przez nauczyciela; bywa, że nie formułuje pytań mimo wzoru i zachęty.

UMIĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Wypowiada się na bliskie mu tematy w sposób uporządkowany	Buduje samodzielnie kilkuzdaniową, logicznie powiązaną wypowiedź; tworzy też wypowiedź rozbudowaną i uporządkowaną, z uzasadnieniem własnej opinii.	Buduje wypowiedź z kilku krótkich zdań, choć słownictwo bywa ubogie; po pytaniach nauczyciela wypowiada się jednym uporządkowanym zdaniem.	Wypowiada się chaotycznie, pojedynczymi słowami lub równoważnikami; bywa, że nie wypowiada się mimo pytań pomocniczych.
Układa opowiadanie twórcze na podstawie obrazków	Układa kilkuzdaniowe, spójne opowiadanie twórcze; tworzy też opowiadanie rozbudowane i oryginalne, z własnym zakończeniem.	Układa opowiadanie z kilku krótkich zdań; po wspólnym omówieniu obrazków układa opowiadanie jednym zdaniem.	Nazywa treść obrazków pojedynczymi słowami, z pomocą nauczyciela; bywa, że nie układa opowiadania mimo pomocy.
Porządkuje historyjkę obrazkową, nadaje tytuły, uwzględnia związki przyczynowo-skutkowe	Układa obrazki we właściwej kolejności, nadaje trafne tytuły i wskazuje związki przyczynowo-skutkowe; uzasadnia następstwo zdarzeń.	Układa historyjkę poprawnie, popełniając niewielkie błędy w tytułach i związkach; czasem układa ją z błędami i nie zawsze dostrzega związki.	Układa niektóre obrazki z pomocą i nie nadaje tytułów; bywa, że nie porządkuje historyjki mimo pomocy.
Recytuje wiersze i rymowanki z pamięci, różnicując siłę głosu i tempo	Recytuje cały utwór z pamięci, wyraziście i bezbłędnie, z intonacją i gestem oraz świadomą zmianą tempa i siły głosu.	Recytuje cały utwór, choć intonacja bywa monotonna; korzysta z drobnych podpowiedzi i popełnia błędy.	Odtwarza fragmenty wiersza lub rymowanki z pomocą nauczyciela; bywa, że nie opanowuje tekstu mimo ćwiczeń i wsparcia.
Ocenia zachowanie rówieśników i bohaterów literackich; dobiera formę komunikacji, okazuje szacunek rozmówcy	Trafnie ocenia zachowanie i uzasadnia opinię, wskazuje motywy bohatera; zawsze dobiera stosowną formę komunikacji i okazuje szacunek rozmówcy.	Ocenia zachowanie ogólnie, popełniając niewielkie błędy; najczęściej dobiera stosowną formę komunikacji, choć czasem tylko podejmuje próbę oceny.	Sporadycznie próbuje ocenić zachowanie, wyłącznie po pytaniach nauczyciela; bywa, że nie podejmuje próby oceny i nie dobiera stosownej formy komunikacji.

Osiągnięcia w zakresie czytania

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Czyta płynnie, poprawnie i wyraziście opracowany tekst	Czyta płynnie i wyraziście opracowany tekst, stosując intonację; równie dobrze czyta ze zrozumieniem tekst nowy.	Czyta poprawnie, wyrazy trudne czytając wolniej; krótki tekst czyta sylabami i wyrazami.	Czyta pojedyncze poznane wyrazy w wolnym tempie; bywa, że czyta krótkie wyrazy wyłącznie z pomocą nauczyciela.
Czyta po cichu polecenia, treść zadań, zdania pisane i drukowane	Czyta cicho ze zrozumieniem i bezbłędnie rozumie polecenia oraz treść zadań; samodzielnie wyjaśnia polecenie innym uczniom.	Czyta cicho polecenia, popełniając niewielkie błędy w ich rozumieniu; czasem wymaga potwierdzenia, czy dobrze zrozumiał treść.	Czyta cicho krótkie polecenia, treść wyjaśnia mu nauczyciel; bywa, że nie czyta po cichu poleceń ani zdań.
Ustala kolejność zdarzeń w tekście	Bezbłędnie ustala kolejność zdarzeń w opracowanym tekście i uzasadnia ich następstwo.	Ustala kolejność zdarzeń, popełniając drobne błędy, które koryguje; czasem porządkuje zdarzenia dopiero po wspólnej analizie tekstu.	Porządkuje pojedyncze zdarzenia z pomocą nauczyciela; bywa, że nie ustala kolejności zdarzeń mimo pomocy.
Wyszukuje w tekście fragmenty na podany temat	Samodzielnie odnajduje właściwe fragmenty tekstu; sprawnie wyszukuje kilka fragmentów i porządkuje je według tematu.	Odnajduje fragment, popełniając nieliczne błędy lub potrzebując więcej czasu; odnajduje go we wskazanym akapicie.	Odnajduje fragment prowadzony palcem przez nauczyciela; bywa, że nie wyszukuje wskazanych fragmentów mimo pomocy.

Osiągnięcia w zakresie pisania

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Pisze odręcznie czytelnie, rozmieszcza tekst na stronie zeszytu, dba o jego estetykę	Pisze kształtnie i czytelnie, starannie rozmieszcza tekst i zawsze dba o estetykę zeszytu.	Stara się pisać czytelnie, popełniając nieliczne błędy w rozmieszczeniu tekstu; czasem pismo jest mniej czytelne, a błędów w rozmieszczeniu więcej.	Pisze często nieczytelnie, tekst rozmieszcza z pomocą nauczyciela; bywa, że nie dba o estetykę zeszytu.
Przepisuje zdania oraz podpisuje ilustracje	Przepisuje zdania bezbłędnie i kształtnie, w tempie klasy, sam sprawdza zapis; ilustracje podpisuje poprawnym, rozwiniętym zdaniem.	Przepisuje z nielicznymi błędami, a podpisy zawierają drobne uchybienia; czasem błędów jest więcej i nie zawsze podpisuje ilustracje.	Przepisuje pojedyncze wyrazy i podpisuje ilustracje z pomocą nauczyciela; bywa, że nie przepisuje zdań nawet z pomocą.
Uzupełnia luki w zdaniach i dłuższych tekstach	Bezbłędnie uzupełnia luki w zdaniach i w dłuższych tekstach oraz uzasadnia wybór wyrazu.	Uzupełnia luki, popełniając nieliczne błędy; przy trudniejszych zadaniach błędów jest więcej.	Uzupełnia luki wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie uzupełnia luk nawet z pomocą.
Układa odpowiedzi na pytania w formie zdań	Odpowiada bezbłędnie pełnym, poprawnie zbudowanym zdaniem; formułuje także odpowiedzi w formie zdań złożonych i przekształca je.	Odpowiada zdaniem, popełniając nieliczne błędy zapisu; czasem błędów jest więcej albo odpowiada pojedynczymi wyrazami.	Odpowiada pojedynczymi wyrazami, z pomocą nauczyciela; bywa, że nie układa odpowiedzi w formie zdań.
Pisze krótkie formy użytkowe: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia	Redaguje poznane formy bardzo dobrze, z zachowaniem układu graficznego; dobiera formę i słownictwo do adresata.	Redaguje poznane formy, popełniając nieliczne błędy; w trudniejszych formach błędów jest więcej.	Redaguje formy użytkowe według wzoru, wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie redaguje poznanych form.
Pisze z pamięci i ze słuchu z zachowaniem poprawności ortograficznej	Pisze z pamięci i ze słuchu bezbłędnie, samodzielnie sprawdza i poprawia zapis oraz uzasadnia pisownię.	Pisze poprawnie, popełniając nieliczne błędy ortograficzne; przy dłuższym tekście błędów jest więcej.	Pisze z pamięci z licznymi błędami, po wspólnym głoskowaniu; bywa, że nie zachowuje poprawności ortograficznej mimo wsparcia.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej	Bezbłędnie porządkuje wyrazy według pierwszych liter, także według 2–3 liter, i uzasadnia ustaloną kolejność.	Porządkuje wyrazy według pierwszej litery bezbłędnie lub z nielicznymi błędami.	Porządkuje wyrazy alfabetycznie wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie porządkuje ich wcale.
Stosuje wielką literę w nazwach geograficznych, imionach i nazwiskach	Prawie zawsze stosuje poprawną wielkość liter w poznanych nazwach; stosuje zasadę także w pracach własnych i podczas autokorekty.	Stara się stosować zasadę, popełniając nieliczne błędy; czasem stosuje ją tylko sporadycznie i popełnia liczne błędy.	Stosuje wielką literę sporadycznie, po przypomnieniu nauczyciela; bywa, że nie stosuje poprawnej wielkości liter.
Rozumie i stosuje zasadę wymiany ó na o	Rozumie zasadę i konsekwentnie ją stosuje; uzasadnia pisownię, tworzy wyrazy pokrewne i sam wyszukuje przykłady.	Rozumie zasadę i stara się ją stosować, czasem popełniając błędy; zna zasadę, ale stosuje ją z licznymi błędami.	Zna zasadę, ale nie umie jej samodzielnie zastosować; bywa, że nie zna zasady wymiany ó na o.
Kończy zdanie właściwym znakiem interpunkcyjnym oraz stosuje skróty: kg, cm, l, godz., zł, gr, m	Poprawnie kończy zdanie i konsekwentnie stosuje wszystkie poznane skróty, bezbłędnie dobierając znak do sytuacji.	Stara się dobierać znak i skróty, popełniając drobne błędy; w trudniejszych zapisach błędów jest więcej.	Stosuje znaki i skróty wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie kończy zdania właściwym znakiem i nie stosuje skrótów.
Układa plan wydarzeń	Samodzielnie układa poprawny, rozbudowany plan wydarzeń i wykorzystuje go do opowiadania.	Układa plan wydarzeń, popełniając nieliczne błędy; przy dłuższym tekście błędów jest więcej.	Układa plan wydarzeń wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie układa go nawet z pomocą.

Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Wyodrębnia zdania w mowie i w tekście oraz określa ich liczbę	Bezbłędnie wyodrębnia zdania, określa ich liczbę i uzasadnia granice zdań w tekście.	Dobrze wyodrębnia zdania, popełniając nieliczne błędy; najczęściej pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Wyodrębnia zdania wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wyodrębnia ich nawet z pomocą.
Określa liczbę wyrazów w zdaniu	Bezbłędnie określa liczbę wyrazów, także w zdaniach rozwiniętych.	Dobrze określa liczbę wyrazów, popełniając nieliczne błędy; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Określa liczbę wyrazów wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie określa jej wcale.
Dzieli wyrazy na sylaby, głoski i litery	Bezbłędnie dokonuje wszystkich trzech rodzajów podziału, także w wyrazach wielosylabowych, i porównuje liczbę głosek oraz liter.	Dzieli na sylaby i głoski, liczbę liter określa z namysłem; najczęściej pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Dzieli wyrazy na sylaby wyłącznie z pomocą (klaskanie, wystukiwanie); bywa, że nie dokonuje podziału nawet z pomocą.
Wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski	Bezbłędnie wyróżnia i klasyfikuje głoski, uzasadnia podział i podaje własne przykłady.	Dobrze wyróżnia głoski, choć przy spółgłoskach zdarzają się pomyłki; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Wyróżnia samogłoski wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wyróżnia głosek nawet z pomocą.
Wyodrębnia czasowniki, rzeczowniki i przymiotniki	Bezbłędnie rozpoznaje wszystkie trzy części mowy i uzasadnia przynależność wyrazu.	Wyodrębnia niektóre części mowy, popełniając niewielkie błędy; najczęściej pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Wyodrębnia części mowy wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wyodrębnia ich wcale.
Tworzy liczbę pojedynczą i mnogą rzeczowników	Tworzy obie liczby dla dowolnych rzeczowników, także nietypowych.	Tworzy obie liczby według wzoru, popełniając nieliczne błędy; przy trudniejszych wyrazach błędów jest więcej.	Tworzy liczbę pojedynczą i mnogą z pomocą nauczyciela; bywa, że nie tworzy jej wcale.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Podaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym	Podaje antonimy do dowolnych wyrazów i wykorzystuje je we własnych zdaniach.	Podaje antonimy, popełniając nieliczne błędy; przy trudniejszych wyrazach błędów jest więcej.	Podaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie podaje ich wcale.
Wskazuje rymy w wierszu	Bezbłędnie wskazuje rymy w wierszu i samodzielnie tworzy własne pary rymowanek.	Wskazuje kilka rymów w wierszu; czasem wskazuje tylko pojedyncze i popełnia nieliczne błędy.	Wskazuje pojedyncze rymy, popełniając liczne błędy; bywa, że nie wskazuje rymów wcale.

Osiągnięcia w zakresie samokształcenia

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Sprawdza poprawność zapisu, korzystając ze słownika ortograficznego	Systematycznie i samodzielnie sprawdza poprawność zapisanych wyrazów w słowniku oraz pomaga w tym rówieśnikom.	Czasem podejmuje próby sprawdzania zapisu w słowniku; bywa, że sięga po słownik rzadko.	Korzysta ze słownika wyłącznie z pomocą nauczyciela i popełnia błędy; bywa, że nie podejmuje prób sprawdzania zapisu.
Rozwija i pogłębia swoje zainteresowania	Konsekwentnie rozwija swoje zainteresowania, samodzielnie sięga po dodatkowe źródła i dzieli się wiedzą.	Rozwija zainteresowania z pomocą nauczyciela; po zachęcie próbuje rozwijać je w miarę swoich możliwości.	Wykazuje niewielką chęć do rozwijania zainteresowań; bywa, że nie podejmuje takich prób.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Kompetencje kluczowe: kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne • umiejętność uczenia się • inicjatywność i przedsiębiorczość.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Stosuje określenia położenia: za, przed, nad, pod, obok, w, do, wewnątrz, na zewnątrz oraz odległości: dalej, bliżej	Poprawnie stosuje wszystkie poznane określenia, także z perspektywy innej osoby, i buduje z nich instrukcję dla kolegi.	Stosuje większość określeń, choć „wewnątrz – na zewnątrz” bywa mylone; podstawowych określeń używa najczęściej pod kierunkiem nauczyciela.	Stosuje pojedyncze określenia wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie posługuje się nimi nawet z pomocą.
Określa i wskazuje kierunki w przestrzeni: na prawo, na lewo, w górę, w dół, do przodu, do tyłu	Bez błędnie określa i wskazuje wszystkie kierunki, także w odbiciu lustrzanym, i planuje trasę dla innych.	Wskazuje kierunki poprawnie, choć „w prawo – w lewo” wymaga chwili namysłu; nieliczne błędy poprawia po przypomnieniu punktu odniesienia.	Wskazuje kierunki z pomocą nauczyciela i oznaczeniem ręki; bywa, że nie orientuje się w kierunkach nawet z pomocą.
Porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej (długość, masa)	Bez błędnie porównuje i szacuje długość oraz masę, uzasadnia wybór i sprawdza go pomiarem.	Dobrze porównuje przedmioty, choć przy zbliżonych wielkościach się waha; najczęściej pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Porównuje przedmioty wyłącznie z pomocą nauczyciela, na konkretnych; bywa, że nie porównuje ich wcale.
Posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos	Bez błędnie posługuje się wszystkimi trzema pojęciami i wskazuje ich przykłady w otoczeniu.	Dobrze posługuje się pojęciami, choć sporadycznie je myli; czasami popełnia błędy.	Stosuje pojęcia najczęściej z pomocą nauczyciela; bywa, że nie stosuje ich wcale.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Liczy w przód i wstecz po 1 i po 10 w zakresie 1000	Liczy biegle w obu kierunkach, rozpoczynając od dowolnej liczby, także innymi rytmemi.	Liczy poprawnie, popełniając drobne błędy, które koryguje samodzielnie lub z pomocą nauczyciela.	Liczy z licznymi błędami, wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie opanował liczenia w tym zakresie mimo wsparcia.
Odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby od 0 do 1000	Bezbłędnie i kształtnie odczytuje oraz zapisuje wszystkie liczby, także dyktowane w przypadkowej kolejności.	Zapisuje liczby, popełniając nieliczne błędy, które koryguje samodzielnie lub z pomocą nauczyciela.	Zapisuje liczby z licznymi błędami, wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie odczytuje i nie zapisuje ich mimo pomocy.
Wskazuje jedności, dziesiątki i setki w zapisie liczbowym	Bezbłędnie wskazuje rzędy i wykorzystuje je w obliczeniach oraz porównaniach.	Wskazuje rzędy poprawnie; nieliczne błędy koryguje samodzielnie lub z pomocą nauczyciela.	Wskazuje rzędy wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wskazuje ich nawet z pomocą.
Posługuje się liczbą porządkową	Bezbłędnie stosuje liczby porządkowe w mowie i w zapisie, także w sytuacjach nowych.	Posługuje się liczbą porządkową poprawnie; nieliczne błędy koryguje samodzielnie lub pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Posługuje się liczbą porządkową wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie posługuje się nią wcale.
Porównuje liczby w dostępnym zakresie, stosując znaki <, =, >	Bezbłędnie porównuje liczby, także trzycyfrowe, poprawnie stosuje wszystkie znaki i uzasadnia wybór.	Porównuje liczby poprawnie; nieliczne błędy koryguje samodzielnie lub pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Porównuje liczby wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie porównuje ich i nie stosuje znaków.
Rozumie sformułowania typu: liczba o 7 większa, liczba o 10 mniejsza	Bezbłędnie rozumie i stosuje takie sformułowania oraz samodzielnie układa własne przykłady.	Dobrze rozumie sformułowania, choć czasem popełnia błędy i wymaga dodatkowego wyjaśnienia.	Często błędnie rozumie sformułowania i pracuje z pomocą nauczyciela; bywa, że myli je mimo wielokrotnych wyjaśnień.

Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Dodaje i odejmuje liczby jednocyfrowe i dwucyfrowe	Dodaje i odejmuje biegle w pamięci, także w trudniejszych przypadkach z przekroczeniem progu.	Dodaje i odejmuje, popełniając nieliczne błędy, które koryguje samodzielnie; czasem liczy w wolnym tempie i wymaga pomocy.	Dodaje i odejmuje w bardzo wolnym tempie, wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie liczy nawet z pomocą.
Rozumie istotę mnożenia i dzielenia	Bardzo dobrze rozumie istotę obu działań, objaśnia ją, wskazuje związek między nimi i podaje własne przykłady.	Dobrze rozumie istotę obu działań i ilustruje je na konkretach, choć bywa, że rozumienie sprawia mu trudność.	Ma duże trudności z rozumieniem obu działań i pracuje wyłącznie na konkretach; bywa, że nie rozumie ich istoty.
Mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia	Mnoży i dzieli biegle, wykorzystuje przemienność mnożenia i sprawdza wynik dzieleniem.	Dobrze mnoży i dzieli, trudniejsze przypadki licząc wolniej; popełnia nieliczne błędy.	Mnoży i dzieli z licznymi błędami, korzystając z pomocy wizualnej; bywa, że nie mnoży i nie dzieli w tym zakresie.
Rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka lub znaku zapytania	Bez błędnie rozwiązuje równania z niewiadomą w różnych pozycjach i układa własne przykłady.	Rozwiązuje równania, popełniając nieliczne błędy; czasem liczy w wolnym tempie i błędów jest więcej.	Rozwiązuje równania wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozwiązuje ich nawet z pomocą.
Stosuje własne strategie obliczeń	Świadomie wybiera skuteczną strategię, uzasadnia wybór, objaśnia własne sposoby i porównuje różne rozwiązania.	Próbuje stosować własne strategie obok sposobów poznanych na lekcji; czasem są one błędne.	Stosuje własne strategie wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie podejmuje takich prób.

Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Analizuje i rozwiązuje proste zadania z treścią	Samodzielnie analizuje i rozwiązuje proste zadania, uzasadnia sposób rozwiązania i układa własne zadania.	Rozwiązuje zadania, popełniając nieliczne błędy, które koryguje samodzielnie; czasem analizuje treść pod kierunkiem nauczyciela.	Rozwiązuje zadania wyłącznie z pomocą i nie potrafi samodzielnie przeanalizować treści; bywa, że nie rozumie prostych zadań mimo pomocy.
Analizuje i rozwiązuje złożone zadania z treścią	Bardzo dobrze analizuje i rozwiązuje złożone zadania, także różnymi sposobami, i porównuje ich skuteczność.	Rozwiązuje zadania złożone, popełniając nieliczne błędy; częściej pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Rozwiązuje zadania złożone wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozumie ich treści mimo pomocy.
Przedstawia rozwiązanie zadania w dowolny sposób (rysunek, równość z okienkiem, działanie, liczmany)	Samodzielnie wybiera sposób zapisu i stosuje go poprawnie; porównuje różne sposoby i uzasadnia wybór najprostszego.	Zapisuje rozwiązanie, popełniając nieliczne błędy, które koryguje samodzielnie; czasem pracuje w wolnym tempie, pod kierunkiem nauczyciela.	Zapisuje rozwiązanie wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie przedstawia rozwiązania nawet z pomocą.
Odczytuje i analizuje dane przedstawione na diagramach	Bardzo dobrze odczytuje diagramy, porównuje dane i samodzielnie formułuje trafne wnioski.	Odczytuje proste diagramy, wnioski formułując po pytaniu; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Odczytuje diagramy wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie odczytuje ich nawet z pomocą.
Tworzy treść zadania tekstowego do podanej formuły lub rysunku	Samodzielnie tworzy poprawną treść zadania, także zadań o różnej strukturze i złożonych.	Podejmuje próby samodzielnego tworzenia treści zadania, popełniając przy tym błędy.	Tworzy treść zadania wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie tworzy jej nawet z pomocą.
Rozwiązuje łamigłówki, w tym zapalczane	Samodzielnie i biegle rozwiązuje łamigłówki oraz układa własne propozycje dla klasy.	Rozwiązuje łamigłówki, popełniając nieliczne błędy; czasem korzysta z pomocy nauczyciela.	Rozwiązuje łamigłówki wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozwiązuje ich nawet z pomocą.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Rozpoznaje i nazywa figury: kwadrat, prostokąt, koło, trójkąt w różnym położeniu	Bezbłędnie rozpoznaje i nazywa figury, także w złożonych układach, podaje ich cechy i uzasadnia klasyfikację.	Rozpoznaje figury poprawnie, nieliczne błędy korygując samodzielnie; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Rozpoznaje niektóre figury wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje podstawowych figur.
Kreśli odcinki, kwadraty i prostokąty za pomocą linijki	Samodzielnie kreśli dokładnie i estetycznie, także figury o zadanych wymiarach, i sprawdza pomiar.	Podejmuje próby samodzielnego kreślenia, choć linie bywają niedokładne; wymaga przypomnienia zasad pomiaru.	Kreśli figury wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie kreśli odcinków i figur nawet z pomocą.
Oblicza obwody kwadratu, prostokąta i trójkąta	Bezbłędnie oblicza obwody wszystkich trzech figur, także w zadaniach praktycznych, i sprawdza wynik.	Dobrze oblicza obwody, sporadycznie popełniając błędy rachunkowe; czasem wymaga przypomnienia sposobu.	Oblicza obwody z licznymi błędami, wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie oblicza ich nawet z pomocą.

Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Dzieli na dwie i cztery równe części, używa pojęć: połowa, dwie równe części, cztery równe części	Dzieli bezbłędnie, uzasadnia równość części i stosuje poznane pojęcia w sytuacjach praktycznych.	Dzieli poprawnie, choć pojęć używa czasami; nazywa części pod kierunkiem nauczyciela.	Dzieli i nazywa części wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie dzieli na równe części nawet z pomocą.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Przelicza pieniądze, rozumie pojęcie reszty i wykonuje obliczenia pieniężne z jednostkami	Bez błędnie przelicza pieniądze i wykonuje obliczenia pieniężne, planuje zakupy w podanej kwocie i sprawdza wynik.	Przelicza pieniądze i oblicza resztę, popełniając niewielkie błędy; czasem liczy pod kierunkiem nauczyciela.	Wykonuje obliczenia pieniężne wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie przelicza pieniędzy mimo pomocy.
Odczytuje godziny na zegarze i wykonuje obliczenia dotyczące czasu	Bardzo dobrze odczytuje czas na obu rodzajach zegarów i sprawnie oblicza upływ czasu.	Odczytuje godziny poprawnie, w obliczeniach popełniając nieliczne błędy; czasem liczy pod kierunkiem nauczyciela.	Odczytuje godziny wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie odczytuje ich i nie wykonuje obliczeń mimo pomocy.
Odczytuje i zapisuje liczby rzymskie od I do XX	Bez błędnie odczytuje i zapisuje liczby rzymskie I–XX oraz stosuje je w zapisie miesięcy i dat.	Odczytuje poprawnie, w zapisie liczb IX, XIV, XIX popełniając nieliczne błędy; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Odczytuje liczby rzymskie wyłącznie z pomocą nauczyciela lub tabeli; bywa, że nie odczytuje i nie zapisuje ich wcale.
Zna pojęcie roku, nazwy miesięcy i dni tygodnia we właściwej kolejności; rozumie pojęcie weekendu	Bez błędnie wymienia i stosuje wszystkie nazwy we właściwej kolejności, wskazuje kolejność względną i wiąże miesiące z porami roku.	Zna nazwy i kolejność, popełniając nieliczne błędy w ich stosowaniu; czasami myli kolejność i wymaga pomocy.	Często myli kolejność nazw i korzysta ze wsparcia kalendarza oraz nauczyciela; bywa, że nie zna pojęcia roku ani kolejności miesięcy i dni.
Odczytuje i zapisuje daty oraz wskazania termometru (bez temperatur ujemnych)	Poprawnie odczytuje i zapisuje daty oraz wskazania termometru, zapisuje datę w kilku formach i samodzielnie prowadzi zapis pomiarów.	Odczytuje i zapisuje daty, popełniając nieliczne błędy; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Odczytuje i zapisuje daty wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie odczytuje dat ani wskazań termometru.
Szacuje, np. czy wystarczy pieniędzy na zakup określonego towaru	Szacuje trafnie w typowych sytuacjach zakupowych, uzasadnia przewidywanie i sprawdza je obliczeniem.	Podjeżdżuje próby szacowania, choć wynik bywa nieprecyzyjny; pod kierunkiem nauczyciela popełnia błędy.	Szacuje wyłącznie z pomocą nauczyciela i popełnia liczne błędy; bywa, że nie potrafi szacować nawet z pomocą.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Używa określeń: kilogram, dekagram, litr, pół litra, ćwierć litra; wykonuje obliczenia wagowe	Bez błędnie używa poznanych jednostek i wykonuje obliczenia wagowe, porównuje masy i objętości oraz uzasadnia wybór jednostki.	Używa jednostek poprawnie, w obliczeniach czasem wymagając pomocy; oblicza pod kierunkiem nauczyciela.	Używa jednostek wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie używa ich i nie wykonuje obliczeń wagowych.

EDUKACJA SPOŁECZNA

Kompetencje kluczowe: kompetencje społeczne i obywatelskie • porozumiewanie się w języku ojczystym • świadomość i ekspresja kulturalna.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Zna i respektuje normy obowiązujące w szkole	Zna wszystkie normy, konsekwentnie ich przestrzega i przypomina o nich rówieśnikom.	Zna i respektuje normy, sporadycznie wymagając przypomnienia; czasem zna je, ale nie zawsze przestrzega.	Najczęściej nie zna norm i często ich nie respektuje; bywa, że nie stosuje się do nich wcale.
Opowiada o grupach, zespołach i organizacjach, do których należy	Opowiada szczegółowo o grupach, do których należy, wskazuje swoją rolę i obowiązki w każdej z nich.	Opowiada o grupach kilkoma zdaniami; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Opowiada o grupach wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie opowiada o nich nawet z pomocą.
Wie, że dzieci mają swoje prawa oraz że uczeń ma prawa i obowiązki	Bardzo dobrze zna prawa dziecka oraz prawa i obowiązki ucznia, wymienia je i podaje przykłady ich stosowania w życiu klasy.	Zna prawa i obowiązki, wymieniając większość z nich; czasem podaje tylko pojedyncze przykłady.	Ma słabą wiedzę o prawach i obowiązkach, wymienia je z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wie o nich wcale.
Rozumie, co znaczy być dobrym kolegą; używa zwrotów grzecznościowych	Rozumie, co znaczy być dobrym kolegą, jest wzorem koleżeńskiej, naturalnie stosuje zwroty grzecznościowe i docenia pracę innych.	Stara się być dobrym kolegą, a zwrotów używa w niektórych sytuacjach; czasem sięga po nie rzadko.	Z własnej inicjatywy nie używa zwrotów grzecznościowych; bywa, że nie rozumie, co znaczy być dobrym kolegą.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Ocenia postępowanie swoje i innych; wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia ze strony innych ludzi	Trafnie ocenia postępowanie, uzasadnia opinię i opisuje właściwą reakcję w kilku sytuacjach zagrożenia.	Ocenia postępowanie i wie, jak zachować się w niektórych sytuacjach zagrożenia; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Ocenia postępowanie wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie ocenia go i nie wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia.
Potrafi przeprosić, poprosić, podziękować, wyrazić wdzięczność	Stosuje wszystkie formy grzecznościowe naturalnie i z własnej inicjatywy, w każdej sytuacji.	Stosuje te formy w niektórych sytuacjach; czasem sięga po nie dopiero po przypomnieniu.	Z własnej inicjatywy nie stosuje form grzecznościowych; bywa, że nie potrafi przeprosić, podziękować ani wyrazić wdzięczności.
Podaje imię, nazwisko i adres; wie, kiedy nie należy podawać swoich danych	Bezbłędnie podaje swoje dane i trafnie ocenia, komu i w jakiej sytuacji można je przekazać.	Podaje dane z drobnymi błędami i nie zawsze wie, kiedy ich nie podawać; czasem podaje imię i nazwisko, ale nie adres.	Podaje dane wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie podaje ich i nie wie, kiedy nie należy ich ujawniać.
Rozumie pojęcia: umowa, porozumienie	Bardzo dobrze rozumie oba pojęcia, wyjaśnia je i wykorzystuje przy ustalaniu zasad pracy zespołu.	Rozumie oba pojęcia i podaje ich prosty przykład; czasem rozumie je tylko częściowo.	Rozumie pojęcia wyłącznie po wyjaśnieniu nauczyciela; bywa, że nie rozumie ich wcale.
Zna historię swojej miejscowości oraz podstawowe wiadomości o Unii Europejskiej	Bardzo dobrze zna historię swojej miejscowości i swobodnie opowiada o Unii Europejskiej, korzystając z różnych źródeł.	Opowiada o miejscowości kilkoma zdaniami i podaje 1–2 informacje o Unii Europejskiej; czasem zna tylko wybrane fragmenty historii i wymaga pomocy.	Nie potrafi samodzielnie wypowiedzieć się o miejscowości, informacje podaje z pomocą nauczyciela; bywa, że nie zna ani historii miejscowości, ani wiadomości o UE.
Zna tradycje świąteczne w swojej rodzinie i współpracuje w parze oraz w grupie	Bardzo dobrze zna tradycje rodzinne, opisuje je szczegółowo i porównuje z innymi; organizuje pracę zespołu i prezentuje jego efekty.	Zna tradycje, popełniając niewielkie błędy, i dobrze współpracuje w zespole; czasem opowiada o nich pod kierunkiem nauczyciela.	Opowiada o tradycjach wyłącznie z pomocą nauczyciela i dopiero stara się współpracować; bywa, że nie opowiada o tradycjach i nie współpracuje w grupie.

Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Rozpoznaje flagę, godło i hymn Polski	Bezbłędnie rozpoznaje symbole narodowe oraz wyjaśnia ich znaczenie i pochodzenie.	Dobrze rozpoznaje symbole narodowe; najczęściej robi to prawidłowo.	Rozpoznaje symbole narodowe z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje flagi, godła ani hymnu.
Zna zwrotkę hymnu narodowego i zachowuje właściwą postawę podczas jego śpiewania	Śpiewa zwrotkę hymnu bezbłędnie, zawsze zachowuje właściwą postawę i wyjaśnia jej znaczenie.	Zna zwrotkę hymnu i zachowuje właściwą postawę, sporadycznie myląc tekst; czasem popełnia błędy i dopiero stara się zachować postawę.	Pamięta tekst hymnu z pomocą nauczyciela; bywa, że nie zna zwrotki i nie zachowuje właściwej postawy.
Wymienia nazwy zawodów, których przedstawiciele noszą mundur	Wymienia wiele zawodów mundurowych oraz opisuje ich zadania i znaczenie dla społeczności.	Dobrze wymienia nazwy zawodów mundurowych; czasem podaje tylko 1–2 przykłady.	Wymienia nazwy 1–2 zawodów wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wymienia ich wcale.
Wie, kogo można nazwać wielkim Polakiem; podaje informacje o postaciach z historii Polski	Bardzo dobrze wie, kogo można nazwać wielkim Polakiem; opowiada o kilku postaciach, uzasadnia ich znaczenie i korzysta z dodatkowych źródeł.	Podaje podstawowe informacje o postaciach z historii Polski; czasem tylko o 1–2 z nich.	Podaje informacje o postaciach wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wie, kogo można nazwać wielkim Polakiem.
Wymienia polskie święta narodowe	Wymienia wszystkie polskie święta narodowe, podaje ich daty i wyjaśnia, co upamiętniają.	Dobrze zna nazwy polskich świąt narodowych; czasem wymienia tylko jedno z nich.	Wymienia nazwę święta narodowego z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wymienia żadnego.

EDUKACJA PRZYRODNICZA

Kompetencje kluczowe: podstawowe kompetencje naukowo-techniczne • umiejętność uczenia się • kompetencje społeczne i obywatelskie (postawa proekologiczna).

Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Rozpoznaje rośliny łąkowe o raz popularne warzywa i owoce	Bezbłędnie rozpoznaje i nazywa wszystkie omawiane gatunki, grupuje je i podaje ich cechy.	Najczęściej prawidłowo rozpoznaje omawiane gatunki, pojedyncze myląc; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Rozpoznaje gatunki wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje roślin łąkowych, warzyw i owoców mimo pomocy.
Zna budowę drzewa, krzewu i rośliny uprawnej (np. krzewu pomidora)	Bezbłędnie opisuje budowę drzewa, krzewu i rośliny uprawnej, porównuje rośliny i wskazuje funkcje ich części.	Najczęściej prawidłowo opisuje budowę roślin; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Opisuje budowę roślin wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie opisuje jej wcale.
Zna zwierzęta leśne	Nazywa wszystkie omawiane zwierzęta leśne, klasyfikuje je i opisuje ich przystosowania.	Zna zwierzęta leśne, popełniając niewielkie błędy w ich nazywaniu; czasem wymienia je pod kierunkiem nauczyciela.	Wymienia nazwy zwierząt leśnych wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie zna ich wcale.
Rozpoznaje w swoim otoczeniu ekosystemy: las, jezioro	Bardzo dobrze rozpoznaje ekosystemy w swoim otoczeniu i opisuje zależności między tworzącymi je organizmami.	Dobrze rozpoznaje las i jezioro; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Rozpoznaje ekosystemy wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje ich wcale.
Opisuje wybrane zwierzę	Szczegółowo opisuje wybrane zwierzę i prezentuje informacje w formie notatki lub plakatu.	Dobrze opisuje wybrane zwierzę, szczegóły podając po pytaniu; czasem opisuje je pod kierunkiem nauczyciela.	Opisuje zwierzę wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie opisuje go wcale.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie w kolejnych porach roku	Szczegółowo opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie oraz wskazuje ich przyczyny i skutki dla roślin i zwierząt.	Wymienia zmiany, popełniając niewielkie błędy; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Wymienia zmiany wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie potrafi ich wymienić.
Opisuje cykl powstawania owoców	Opisuje wszystkie etapy cyklu we właściwej kolejności i przedstawia je graficznie.	Opisuje cykl, popełniając niewielkie błędy w kolejności etapów; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Opisuje cykl wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie potrafi go opisać.
Podaje nazwy popularnych ptaków występujących w Polsce	Wymienia wiele gatunków ptaków i rozpoznaje je po wyglądzie oraz głosie.	Zna wybrane nazwy popularnych ptaków; czasem podaje przykłady pod kierunkiem nauczyciela.	Podaje nazwy ptaków wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie podaje ich wcale.
Rozumie znaczenie wody w środowisku i wie, czego roślina potrzebuje do życia	Wyjaśnia znaczenie wody, wymienia warunki niezbędne roślinie do życia i podaje sposoby oszczędzania wody.	Rozumie znaczenie wody i wie, czego roślina potrzebuje do życia; czasem wyjaśnia te zagadnienia pod kierunkiem nauczyciela.	Wyjaśnia te zagadnienia wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozumie znaczenia wody ani potrzeb rośliny.
Rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w Polsce	Rozpoznaje wszystkie omawiane gatunki egzotyczne i wskazuje regiony ich występowania.	Rozpoznaje wybrane gatunki egzotyczne; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Rozpoznaje gatunki wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje ich wcale.
Opisuje rolę pszczół w przyrodzie	Szczegółowo opisuje rolę pszczół w przyrodzie i wskazuje skutki ich zaniku dla człowieka.	Opisuje rolę pszczół, popełniając niewielkie błędy; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Opisuje rolę pszczół wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie opisuje jej wcale.
Wykonuje obserwacje i doświadczenia oraz prowadzi hodowlę rośliny (np. fasoli)	Samodzielnie planuje doświadczenie, systematycznie dokumentuje obserwacje i formułuje wnioski.	Wykonuje obserwacje i doświadczenia, wnioski formułując po pytaniu; najczęściej pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Prowadzi obserwacje wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wykonuje ich i nie prowadzi hodowli.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Rozumie i stosuje zasady segregowania śmieci	Segreguje odpady bezbłędnie, wyjaśnia sens segregacji i inicjuje działania w klasie.	Rozumie zasady segregowania i najczęściej je stosuje, choć nie zawsze postępuje zgodnie z nimi.	Wyjaśnia zasady segregowania wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozumie ich wcale.

Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Przedstawia charakterystykę zawodów z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej	Opisuje zawody, ich zadania i narzędzia pracy oraz wiąże je z własnymi zainteresowaniami.	Przedstawia charakterystykę zawodów, szczegóły podając po pytaniu; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Przedstawia charakterystykę zawodów wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie przedstawia jej wcale.
Zna numery alarmowe, wie, czym zajmują się służby ratownicze, oraz kiedy i jak wezwać pomoc	Zna wszystkie numery alarmowe, potrafi z nich skorzystać i przekazać pełny, uporządkowany komunikat o zdarzeniu.	Zna numery alarmowe i wie, kiedy należy z nich skorzystać; sposób wezwania pomocy opisuje pod kierunkiem nauczyciela.	Zna jeden numer alarmowy; bywa, że nie potrafi wymienić żadnego.
Zna i stosuje zasady zachowania się w kontaktach z osobami obcymi	Zna wszystkie zasady, uzasadnia je i opisuje właściwą reakcję w różnych sytuacjach.	Dobrze zna i najczęściej stosuje poznane zasady, choć wymaga przypomnienia.	Stosuje zasady wyłącznie po przypomnieniu przez nauczyciela; bywa, że nie stosuje ich wcale.
Zna podstawowe potrzeby człowieka i wie, jak dbać o siebie, by być zdrowym	Wymienia potrzeby człowieka, porządkuje je i uzasadnia znaczenie zdrowego stylu życia.	Zna podstawowe potrzeby człowieka i wie, jak dbać o zdrowie; czasem wymienia je pod kierunkiem nauczyciela.	Wymienia potrzeby i zasady wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie zna ich wcale.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Nazywa części ciała i niektóre narządy człowieka	Bez błędnie nazywa części ciała i niektóre narządy oraz podaje ich funkcje.	Nazywa części ciała i narządy, popełniając niewielkie błędy; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Nazywa części ciała wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie nazywa ich wcale.
Wymienia wartości odżywcze produktów i wskazuje te, które wspierają uczenie się	Bardzo dobrze wymienia wartości odżywcze i produkty wspierające uczenie się, klasyfikuje produkty, uzasadnia wybór i planuje zdrowy posiłek.	Wymienia wartości odżywcze, popełniając drobne błędy, które koryguje samodzielnie; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Wymienia wartości odżywcze wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wymienia ich wcale.
Dobiera ubranie stosownie do pogody	Trafnie dobiera ubranie do pogody i uzasadnia wybór, odwołując się do prognozy.	Nie zawsze dobiera ubranie stosownie do pogody; czasem robi to rzadko.	Rzadko dobiera ubranie stosownie do pogody; bywa, że nie potrafi go dobrać.
Prowadzi obrazkowy kalendarz pogody i charakteryzuje pogodę typową dla pory roku	Bez błędnie i systematycznie prowadzi kalendarz, charakteryzuje pogodę danej pory roku, porównuje dane i formułuje wnioski.	Prowadzi kalendarz, drobne błędy korygując samodzielnie, a charakterystykę podając ogólnie; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Prowadzi kalendarz wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie prowadzi go wcale.
Odczytuje informacje z map pogody	Bardzo dobrze odczytuje informacje z map pogody i formułuje prognozę dla kilku miejsc.	Odczytuje podstawowe symbole na mapie pogody; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Odczytuje informacje z map pogody wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie potrafi ich odczytać.
Rozróżnia podstawowe znaki drogowe i wie, jak zachować się podczas burzy	Bardzo dobrze rozróżnia znaki drogowe, nazywa je i grupuje oraz uzasadnia właściwe zachowanie w sytuacji zagrożenia.	Dobrze rozróżnia podstawowe znaki drogowe i zna zasady zachowania podczas burzy, choć zasady podaje po przypomnieniu.	Rozróżnia znaki i wyjaśnia zasady wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozróżnia znaków i nie wie, jak zachować się podczas burzy.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Zna zasady bezpieczeństwa w szkole oraz zasady bezpiecznego korzystania z internetu	Zna wszystkie zasady bezpieczeństwa, uzasadnia je i konsekwentnie ich przestrzega.	Dobrze zna zasady bezpieczeństwa i najczęściej ich przestrzega, choć wymaga przypomnień.	Wymienia zasady wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie zna zasad bezpieczeństwa w szkole ani w internecie.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Rozpoznaje i nazywa region oraz status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto)	Bezbłędnie określa region i status swojej miejscowości oraz podaje jej cechy charakterystyczne.	Dobrze rozpoznaje region i nazywa status miejscowości, czasem po przypomnieniu pojęć.	Rozpoznaje region i status miejscowości wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje ich wcale.
Zna cechy charakterystyczne krajobrazów: górskiego, morskiego, miejskiego, wiejskiego	Bardzo dobrze zna cechy wszystkich czterech krajobrazów, porównuje je, wskazuje podobieństwa i różnice oraz uzasadnia podział.	Dobrze zna cechy poznanych krajobrazów; czasem wymienia je po ukierunkowaniu.	Wymienia cechy krajobrazów wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wymienia ich wcale.
Wskazuje na mapie stolicę i najważniejsze miasta Polski, Wisłę i Morze Bałtyckie; wymienia dawne stolicę i zabytki Warszawy	Wskazuje wszystkie obiekty pewnie i szybko oraz swobodnie orientuje się na mapie Polski.	Dobrze wskazuje obiekty na mapie, pojedyncze myląc; czasem robi to po ukierunkowaniu.	Wskazuje obiekty wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wskazuje ani stolicy, ani miast, ani Wisły i Morza Bałtyckiego.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Przedstawia dyscypliny sportowe charakterystyczne dla Polski i rozpoznaje znanych sportowców	Wymienia wiele dyscyplin i sportowców oraz opisuje ich osiągnięcia.	Dobrze przedstawia dyscypliny sportowe i rozpoznaje sportowców; czasem robi to po ukierunkowaniu.	Przedstawia dyscypliny wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie przedstawia ich i nie rozpoznaje sportowców.
Rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów	Rozpoznaje wszystkie rodzaje opadów i wyjaśnia warunki ich powstawania.	Dobrze rozpoznaje rodzaje opadów; czasem robi to po przypomnieniu.	Rozpoznaje rodzaje opadów wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje ich wcale.

EDUKACJA PLASTYCZNA

Kompetencje kluczowe: świadomość i ekspresja kulturalna • kompetencje informatyczne • inicjatywność i przedsiębiorczość.

Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Rozpoznaje barwy podstawowe i pochodne, określa jasność barw	Bezbłędnie rozpoznaje barwy podstawowe i pochodne oraz określa ich jasność; świadomie stosuje pojęcia w opisie dzieła i tworzy barwy pochodne.	Najczęściej rozpoznaje barwy podstawowe i pochodne oraz określa ich jasność; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Rozpoznaje barwy wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje barw podstawowych i nie wie, czym są barwy pochodne.

Osiągnięcia w zakresie działalności ekspresji twórczej

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Tworzy prace plastyczne według instrukcji, wykorzystując wybrane techniki	Tworzy estetyczne prace według instrukcji, bogate w szczegóły, i swobodnie łączy różne techniki.	Dobrze tworzy prace najczęściej według instrukcji, z użyciem jednej lub kilku wybranych technik.	Tworzy prace, nie zachowując instrukcji, z wykorzystaniem jednej techniki; bywa, że nie tworzy prac według instrukcji.
Wykonuje proste przedmioty użyteczne i rekwizyty (zawieszki, kartki okolicznościowe, upominki)	Wykonuje przedmioty sprawnie, estetycznie i pomysłowo oraz dba o wykończenie.	Wykonuje przedmioty użyteczne, choć wykończenie bywa niestaranne; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Wykonuje przedmioty wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wykonuje ich wcale.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Tworzy prace przestrzenne i łączy ze sobą różne materiały	Tworzy oryginalne prace przestrzenne oraz świadomie dobiera i łączy materiały.	Dobrze tworzy prace przestrzenne i łączy materiały, czasem wymagając pomocy nauczyciela.	Tworzy prace przestrzenne wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie tworzy ich wcale.
Wykorzystuje narzędzia informatyczne (edytory grafiki) do tworzenia prostych obrazów	Biegle korzysta z narzędzi edytora grafiki i świadomie dobiera je do zamierzonego efektu.	Wykorzystuje edytory grafiki do tworzenia prostych obrazów; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Korzysta z edytora grafiki wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wykorzystuje narzędzi informatycznych wcale.

Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Rozpoznaje i nazywa wybrane dziedziny sztuk plastycznych (malarstwo, rzeźba, architektura)	Biegle rozpoznaje i nazywa wybrane dziedziny sztuk plastycznych oraz uzasadnia przyporządkowanie dzieła.	Rozpoznaje dziedziny sztuk plastycznych, popełniając niewielkie błędy; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Rozpoznaje dziedziny wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje ich wcale.
Rozpoznaje i nazywa podstawowe rodzaje dzieł malarskich i graficznych (pejzaż, portret, rzeźba)	Biegle rozpoznaje i nazywa podstawowe rodzaje dzieł oraz opisuje ich cechy charakterystyczne.	Rozpoznaje rodzaje dzieł, popełniając niewielkie błędy; czasem robi to pod kierunkiem nauczyciela.	Rozpoznaje rodzaje dzieł wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozpoznaje ich wcale.

EDUKACJA TECHNICZNA

Kompetencje kluczowe: podstawowe kompetencje techniczne • inicjatywność i przedsiębiorczość • kompetencje społeczne (praca ze społecznością, bezpieczeństwo).

Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
wymaganie z podstawy programowej	pełne opanowanie umiejętności	częściowe opanowanie	początkowy etap nauki
Utrzymuje porządek w miejscu pracy i sprząta po sobie	Zawsze utrzymuje porządek i sprząta po sobie, organizuje stanowisko pracy i pomaga innym w sprzątaniu.	Stara się utrzymywać porządek i sprzątać po sobie; czasem robi to pod kontrolą nauczyciela.	Sporadycznie pamięta o porządku w miejscu pracy; bywa, że nie pamięta o sprzątaniu po sobie.
Planuje i realizuje projekty samodzielnie lub w grupie	Samodzielnie planuje kolejność działań, realizuje projekty i koordynuje pracę zespołu.	Często planuje i realizuje projekty samodzielnie lub w grupie; czasem wymaga ukierunkowania.	Nie zawsze planuje i realizuje projekty, pracuje pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie podejmuje takich działań.
Rozsądnie gospodaruje materiałami niezbędnymi do wykonania pracy	Zawsze rozsądnie używa materiałów i wykorzystuje je do końca, świadomie sięga po surowce wtórne i zachęca do tego innych.	Rozsądnie używa materiałów potrzebnych do wykonania pracy albo przynajmniej się o to stara.	Sporadycznie pamięta o rozsądnym używaniu materiałów; bywa, że nie pamięta o tym wcale.
Bezpiecznie posługuje się narzędziami (np. nożyczkami, zszywaczem)	Zawsze pracuje bezpiecznie, zna zasady posługiwania się narzędziami i przypomina o nich rówieśnikom.	Stara się bezpiecznie posługiwać narzędziami; czasem robi to z pomocą nauczyciela.	Sporadycznie pamięta o bezpiecznym posługiwaniu się narzędziami; bywa, że nie pamięta o tym wcale.

Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne (dekoracje świąteczne, prezenty)	Wykonuje przedmioty użytkowe i dekoracyjne starannie oraz pomysłowo, dba o wykończenie i pomaga innym.	Wykonuje przedmioty użytkowe i dekoracyjne poprawnie; czasem korzysta z pomocy nauczyciela.	Niechętnie wykonuje przedmioty i pracuje pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie wykonuje ich wcale.
Łączy elementy pracy, używając kleju, taśmy klejącej, spinaczy, tasiemki lub sznurka	Bardzo dobrze łączy elementy pracy różnymi sposobami, dobiera sposób łączenia do materiału i uzasadnia swój wybór.	Dobrze i dość sprawnie łączy elementy pracy.	Łączy elementy pracy pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie łączy ich wcale.
Stosuje ozdobne wiązanie tasiemką	Wiąże ozdobnie i estetycznie oraz stosuje kilka rodzajów wiązań.	Stosuje ozdobne wiązanie tasiemką dość dobrze.	Stosuje ozdobne wiązanie pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie stosuje go wcale.
Składa i nacina papier, korzysta z szablonów, stosuje technikę origami	Składa modele dokładnie i zgodnie z instrukcją oraz tworzy własne propozycje.	Składa i nacina papier, korzystając z szablonów i instrukcji origami; proste modele stara się złożyć samodzielnie.	Składa i nacina papier pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie stosuje techniki origami wcale.
Wykonuje proste formy przestrzenne	Wykonuje proste formy przestrzenne dokładnie i estetycznie oraz planuje kolejność działań.	Wykonuje proste formy przestrzenne; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Wykonuje formy przestrzenne wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wykonuje ich wcale.

Osiągnięcia w zakresie stosowania narzędzi i obsługi urządzeń technicznych

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Zna i stosuje zasady działania urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym	Bardzo dobrze zna i stosuje zasady działania urządzeń domowych, objaśnia je i wskazuje zagrożenia wynikające z niewłaściwego użycia.	Zna zasady i najczęściej stosuje je właściwie.	Sporadycznie stosuje zasady działania urządzeń domowych; bywa, że nie stosuje ich wcale.

EDUKACJA INFORMATYCZNA

Kompetencje kluczowe: kompetencje informatyczne • kompetencje matematyczne (myślenie algorytmiczne) • kompetencje społeczne (bezpieczeństwo i współpraca w sieci).

Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Układa sekwencje zdarzeń w logicznym porządku	Bez błędnie układa sekwencje zdarzeń, także dłuższe, uzasadnia porządek i samodzielnie poprawia błędy.	Dobrze układa sekwencje zdarzeń; najczęściej pracuje pod kontrolą nauczyciela.	Układa sekwencje wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie układa ich wcale.
Analizuje kolejne polecenia planu działania prowadzącego do celu	Biegle analizuje plan działania, przewiduje jego efekt i proponuje krótszą drogę do celu.	Dobrze analizuje plan działania, drobne błędy korygując samodzielnie; czasem pracuje pod kontrolą nauczyciela.	Analizuje plan działania wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie analizuje go wcale.
Koduje drogę w labiryncie oraz koduje obrazek	Bardzo dobrze koduje drogę w labiryncie i obrazek, tworzy własny kod trasy oraz sprawdza jego poprawność.	Dobrze koduje drogę w labiryncie i obrazek; najczęściej pracuje pod kontrolą nauczyciela.	Koduje drogę i obrazek wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie koduje ich wcale.
Gra w gry planszowe zgodnie z zasadami	Gra z zaangażowaniem i zgodnie z zasadami, stosuje strategię i wyjaśnia zasady innym.	Dobrze gra w grę planszową, czasem korzystając z przypomnienia zasad.	Gra w grę planszową wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie gra wcale.

Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Programuje skrypt w środowisku Scratch	Bardzo dobrze programuje skrypty, także dłuższe, testuje je oraz samodzielnie wyszukuje i poprawia błędy.	Dobrze programuje skrypt, przy błędach potrzebując podpowiedzi; krótki skrypt programuje według wzoru.	Programuje skrypt wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie programuje go wcale.
Zna podstawowe narzędzia edytora grafiki Paint; kopiuje i wkleja elementy rysunku	Biegłe posługuje się narzędziami edytora, kopiuje i wkleja elementy rysunku oraz świadomie dobiera narzędzia do zamierzonego efektu.	Dobrze zna narzędzia edytora i kopiuje elementy rysunku; korzysta z nich w podstawowym zakresie.	Korzysta z narzędzi edytora wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie zna podstawowych narzędzi programu Paint.
Rysuje z zastosowaniem wybranych narzędzi edytora graficznego; uruchamia Paint 3D i wstawia obiekt graficzny	Tworzy rysunki estetyczne i pomysłowe oraz swobodnie korzysta z obu edytorów.	Dobrze rysuje w edytorze i uruchamia Paint 3D, korzystając z narzędzi w podstawowym zakresie.	Rysuje i uruchamia edytor wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rysuje i nie uruchamia programu Paint 3D.
Wybiera kolor, krój i rozmiar czcionki, przepisuje proste teksty, posługuje się narzędziami programu Word	Świadomie i estetycznie formatuje tekst, biegłe przepisuje teksty i posługuje się narzędziami programu Word.	Dobrze formatuje tekst i przepisuje proste teksty; najczęściej pracuje pod kontrolą nauczyciela.	Formatuje tekst i przepisuje teksty wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie formatuje tekstu wcale.
Zapisuje i odtwarza wyniki swojej pracy	Bardzo dobrze zapisuje i odtwarza wyniki swojej pracy, zapisuje pliki w wybranym miejscu i porządkuje je.	Dobrze zapisuje i odtwarza wyniki swojej pracy, czasem po przypomnieniu kolejnych kroków.	Zapisuje i odtwarza pracę wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie umie jej zapisać ani odtworzyć.

Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIĄ	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Zna nazwy elementów zestawu komputerowego i potrafi je wskazać	Nazywa wszystkie elementy zestawu komputerowego, wskazuje je i opisuje ich przeznaczenie.	Dobrze zna nazwy elementów zestawu komputerowego i potrafi je wskazać.	Podaje nazwy elementów wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie zna ich wcale.
Posługuje się komputerem w podstawowym zakresie (uruchamia, wyłącza, otwiera i zamyka programy)	Biegle posługuje się komputerem i samodzielnie rozwiązuje drobne problemy techniczne.	Dobrze posługuje się komputerem w podstawowym zakresie.	Posługuje się komputerem wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie posługuje się nim wcale.
Wie, do czego służy edytor Scratch, zna elementy jego okna i uruchamia go w chmurze	Biegle uruchamia edytor Scratch w chmurze i objaśnia funkcje poszczególnych części okna.	Dobrze zna edytor Scratch i uruchamia go w chmurze, czasem po przypomnieniu kolejnych kroków.	Uruchamia edytor Scratch wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wie, do czego służy, i nie umie go uruchomić.

Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych oraz przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIĄ	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Współpracuje z uczniami i wymienia się pomysłami podczas rozwiązywania problemów	Współpracuje z zaangażowaniem, inicjuje wymianę pomysłów i wspiera rówieśników.	Dobrze współpracuje i sprawnie wymienia się pomysłami, czasem po ukierunkowaniu.	Współpracuje wyłącznie pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie współpracuje i nie wymienia się pomysłami.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Używa technologii do komunikowania się w czasie nauki	Bardzo dobrze i świadomie wykorzystuje narzędzia komunikacji, zgodnie z zasadami netykiety.	Dobrze używa technologii do komunikowania się w czasie nauki.	Używa technologii do komunikowania się z pomocą nauczyciela; bywa, że nie używa jej wcale.
Wie, jak korzystać z komputera, by nie narażać zdrowia, i stosuje się do ograniczeń czasowych	Bardzo dobrze zna zasady, konsekwentnie się do nich stosuje i uzasadnia ich znaczenie.	Dobrze zna zasady i często się do nich stosuje, przestrzegając ograniczeń czasowych.	Stosuje się do zasad wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wie, jak korzystać z komputera bezpiecznie dla zdrowia.
Ocenia różne sposoby korzystania z technologii i przestrzega zasad bezpieczeństwa w internecie	Trafnie ocenia sposoby korzystania z technologii, uzasadnia opinię i zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa w sieci.	Dobrze ocenia sposoby korzystania z technologii i często przestrzega zasad bezpieczeństwa.	Ocenia i przestrzega zasad wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie ocenia sposobów korzystania z technologii i nie przestrzega zasad.

EDUKACJA MUZYCZNA

Kompetencje kluczowe: świadomość i ekspresja kulturalna • porozumiewanie się w języku ojczystym • kompetencje społeczne (wspólne muzykowanie).

Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Słucha z uwagą dźwięków z bliskiego otoczenia i je identyfikuje	Bezbłędnie identyfikuje dźwięki z bliskiego otoczenia, także podobne brzmieniowo, i podaje własne przykłady.	Najczęściej dobrze identyfikuje dźwięki, popełniając niewielkie błędy; czasem słucha nieuważnie i nie potrafi ich rozpoznać.	Identyfikuje dźwięki wyłącznie pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że niechętnie słucha i nie potrafi ich zidentyfikować.
Rozróżnia dźwięki wysokie i niskie, dłuższe i krótsze, ciche i głośne	Bezbłędnie rozróżnia wszystkie pary cech dźwięku i podaje własne przykłady.	Najczęściej dobrze rozróżnia cechy dźwięku; czasem rozróżnia je tylko sporadycznie.	Myli cechy dźwięku i pracuje z pomocą nauczyciela; bywa, że nie rozróżnia ich wcale.
Odróżnia muzykę wolną od szybkiej, zauważa puls rytmiczny, określa nastrój utworu	Bezbłędnie odróżnia tempo, zauważa puls rytmiczny i określa nastrój utworu, uzasadniając go i wskazując środki muzyczne, które go tworzą.	Najczęściej dobrze odróżnia tempo i określa nastrój utworu; czasem odróżnia je sporadycznie i nie dostrzega pulsu rytmicznego.	Odróżnia tempo i określa nastrój wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie odróżnia muzyki wolnej od szybkiej.
Aktywnie słucha wybranych utworów muzyki klasycznej i ludowej	Zawsze aktywnie słucha wybranych utworów, wypowiada się o nich i porównuje różne rodzaje muzyki.	Najczęściej aktywnie słucha wybranych utworów, choć nie zawsze z pełnym zaangażowaniem.	Niechętnie słucha utworów muzyki klasycznej i ludowej; bywa, że nie słucha ich wcale.

Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Śpiewa melodie, wykorzystując sylaby solmizacyjne: do, re, mi, sol, la	Śpiewa melodie solmizacyjne bezbłędnie i czysto oraz samodzielnie tworzy krótkie melodie.	Śpiewa melodie solmizacyjne, popełniając niewielkie błędy; czasem śpiewa pod kierunkiem nauczyciela.	Śpiewa melodie solmizacyjne wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie śpiewa ich wcale.
Wykonuje tematy rytmiczne, wykorzystując sylaby rytmiczne	Bezbłędnie wykonuje tematy rytmiczne i tworzy ich własne warianty.	Wykonuje tematy rytmiczne, popełniając niewielkie błędy; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Wykonuje tematy rytmiczne wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wykonuje ich wcale.
Nuci poznane melodie, wyliczanki i piosenki w różnych okolicznościach	Zawsze chętnie nuci poznane melodie, wyliczanki i piosenki oraz zachęca do wspólnego śpiewu.	Najczęściej chętnie nuci poznane utwory; czasem robi to tylko od czasu do czasu.	Sporadycznie nuci poznane melodie i piosenki; bywa, że nie nuci ich wcale.
Śpiewa ze słuchu wybrane piosenki, kolędy, pastorałki oraz hymn szkoły	Z chęcią i poprawnie śpiewa cały poznany repertuar, czysto i z pamięci, dbając o dykcję oraz właściwą postawę.	Stara się śpiewać poznany repertuar, sporadycznie myląc tekst; czasem popełnia niewielkie błędy.	Sporadycznie śpiewa poznane utwory i popełnia błędy; bywa, że nie śpiewa piosenek, kolęd ani hymnu szkoły.

Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Porusza się i tańczy w zabawach muzyczno-ruchowych	Porusza się i tańczy z zapałem, trafnie reaguje na zmiany w muzyce i prowadzi zabawę.	Porusza się i tańczy w zabawach muzyczno-ruchowych; czasem korzysta z pomocy nauczyciela.	Niechętnie porusza się i tańczy w zabawach muzyczno-ruchowych; bywa, że nie bierze w nich udziału.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Tworzy improwizacje ruchowe do utworów muzycznych	Bardzo dobrze układa swobodne, pomysłowe improwizacje ruchowe i proponuje je grupie.	Układa improwizacje ruchowe pod kierunkiem nauczyciela lub z jego pomocą.	Najczęściej nie układa improwizacji nawet z pomocą nauczyciela; bywa, że nie tworzy ich wcale.
Tańczy kroki podstawowe wybranych polskich tańców narodowych	Tańczy płynnie, w rytm i we właściwej postawie wszystkie poznane układy.	Dobrze tańczy kroki podstawowe, pojedyncze figury upraszczając; czasem dopiero się o to stara.	Tańczy kroki podstawowe z pomocą nauczyciela; bywa, że nie tańczy ich wcale.

Gra na instrumentach muzycznych

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Gra na instrumentach perkusyjnych (bębenek, tamburyn, trójkąt, marakasy, klawesy, dzwoneczki)	Bez błędnie gra na poznanych instrumentach perkusyjnych, utrzymuje puls i akompaniuje grupie.	Stara się grać na niektórych instrumentach perkusyjnych; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Gra na instrumentach wyłącznie pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie gra na nich wcale.
Akompaniuje do fragmentów utworów muzycznych, wykorzystując instrumenty i efekty akustyczne	Akompaniuje płynnie do wybranych fragmentów utworów, utrzymuje tempo i dostosowuje się do grupy.	Stara się akompaniować do wybranych fragmentów utworów; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Akompaniuje wyłącznie pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie akompaniuje wcale.
Gra proste schematy melodyczne na instrumencie melodycznym	Bez błędnie gra proste schematy melodyczne i tworzy ich własne warianty.	Dobrze gra proste schematy melodyczne albo przynajmniej się o to stara.	Gra proste schematy wyłącznie pod kierunkiem nauczyciela; bywa, że nie gra ich wcale.

Osiągnięcia w zakresie znajomości form zapisu dźwięku

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Dekoduje i koduje prosty zapis dźwięków za pomocą nut	Bez błędnie koduje i dekoduje prosty zapis dźwięków oraz zapisuje własne krótkie motywy.	Dekoduje i koduje zapis dźwięków, popełniając niewielkie błędy; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Dekoduje i koduje zapis wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie koduje go wcale.
Posługuje się literowymi nazwami dźwięków w gamie C-dur	Bez błędnie posługuje się literowymi nazwami dźwięków i wykorzystuje je podczas gry.	Posługuje się literowymi nazwami dźwięków, popełniając niewielkie błędy; czasem pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Posługuje się nazwami dźwięków wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie posługuje się nimi wcale.
Zna pojęcia i znaki związane z notacją muzyczną; rozróżnia formy zapisu dźwięków	Zna i stosuje wszystkie poznane pojęcia oraz znaki notacji muzycznej i objaśnia je innym.	Zna pojęcia i znaki notacji, popełniając drobne błędy; czasem rozpoznaje je pod kierunkiem nauczyciela.	Rozpoznaje pojęcia i znaki wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie zna ich wcale.

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Kompetencje kluczowe: kompetencje społeczne i obywatelskie (współdziałanie, fair play) • umiejętność uczenia się (systematyczność) • inicjatywność.

Osiągnięcia w zakresie profilaktyki zdrowia i bezpieczeństwa

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Przestrzega zasad higieny osobistej	Zawsze przestrzega zasad higieny osobistej i uzasadnia ich znaczenie dla zdrowia.	Często przestrzega zasad higieny osobistej albo przynajmniej się o to stara.	Rzadko przestrzega zasad higieny osobistej; bywa, że pamięta o nich tylko sporadycznie.
Rozpoznaje i nazywa różnorodne formy aktywności fizycznej	Nazywa wiele form aktywności fizycznej i dobiera je do pory roku oraz swoich możliwości.	Zwykle poprawnie rozpoznaje i nazywa formy aktywności fizycznej; czasem robi to rzadziej.	Rozpoznaje i nazywa formy aktywności wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie potrafi ich rozpoznać.
Wie, jak aktywnie spędzać przerwy, weekendy i wakacje	Bardzo dobrze wie, jak aktywnie spędzać czas wolny; podaje wiele propozycji, uzasadnia je i zachęca do nich rówieśników.	Dobrze wie, jak aktywnie spędzać czas wolny, choć jego wiedza bywa niewielka.	Najczęściej nie wie, jak aktywnie spędzać czas wolny; bywa, że nie potrafi podać żadnej propozycji.
Rozumie znaczenie systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń	Bardzo dobrze rozumie i uzasadnia znaczenie systematyczności oraz wytrwałości, planuje własne ćwiczenia.	Dobrze rozumie znaczenie systematyczności i wytrwałości, choć jego wiedza bywa niewielka.	Najczęściej nie rozumie znaczenia systematyczności w ćwiczeniach; bywa, że nie dostrzega jej wcale.
Podejmuje aktywność zapobiegającą wadom postawy; wykonuje rozgrzewkę i rozumie jej cel	Chętnie podejmuje aktywność, poprawnie wykonuje rozgrzewkę, rozumie jej cel i potrafi poprowadzić jej fragment.	Często podejmuje aktywność i dobrze wykonuje rozgrzewkę, choć czasem robi to niechętnie.	Z własnej inicjatywy nie podejmuje aktywności i rzadko wykonuje rozgrzewkę; bywa, że nie podejmuje jej wcale.

Osiągnięcia w zakresie sprawności fizycznej

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń	Przyjmuje wszystkie podstawowe pozycje poprawnie technicznie i utrzymuje je.	Dobrze przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń; najczęściej pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Przyjmuje pozycje wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie przyjmuje większości z nich.
Chodzi i maszeruje ze zmianą kierunku i tempa, zachowując rytm i koordynację	Chodzi i maszeruje sprawnie, ze zmianą kierunku i tempa, zawsze zachowując rytm i koordynację.	Często chodzi i maszeruje ze zmianą kierunku i tempa, czasem tracąc rytm; radzi sobie częściowo.	Ma duże trudności z zachowaniem kierunku, tempa i rytmu; bywa, że nie potrafi maszerować ze zmianą kierunku.
Czołga się w różnych kierunkach i pod przeszkodami	Czołga się sprawnie i bezpiecznie w różnych kierunkach oraz pokonuje tor we właściwej technice.	Dobrze czołga się w różnych kierunkach i pod przeszkodami albo przynajmniej się o to stara.	Ma duże trudności z czołganiem się pod przeszkodami; bywa, że nie potrafi tego wykonać.
Biega na krótkich dystansach ze zmianą kierunku i tempa	Biega szybko i sprawnie ze zmianą kierunku i tempa, kontrolując tor biegu.	Dobrze biega na krótkich dystansach ze zmianą kierunku i tempa albo przynajmniej się o to stara.	Ma duże trudności z bieganiem ze zmianą kierunku i tempa; bywa, że nie biega w ten sposób wcale.
Skacze, podskakuje i przeskakuje obunóż oraz jedenonóż; skacze w dal z miejsca i z rozbiegu	Skacze wysoko i rytmicznie, pewnie ląduje i pokonuje przeszkody o różnej wysokości.	Zwykle prawidłowo skacze i przeskakuje, choć skok jedenonóż bywa niepewny; najczęściej pracuje pod kierunkiem nauczyciela.	Skacze i przeskakuje wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie skacze i nie przeskakuje wcale.
Celuje i trafia do wyznaczonego celu – rzucając, kopiąc, odbijając i uderzając przybór	Trafia celnie różnymi sposobami i kontroluje siłę uderzenia.	Dobrze celuje i trafia do wyznaczonego celu albo przynajmniej się o to stara.	Ma duże trudności z celowaniem i trafianiem do celu; bywa, że nie trafia wcale.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Odbija piłki oburącz i jednorącz oraz podaje przybory sprzed klatki piersiowej i znad głowy	Odbija piłki i podaje przybory pewnie, dostosowując siłę i kierunek do partnera.	Zwykle prawidłowo odbija piłki i podaje przybory albo przynajmniej się o to stara.	Ma duże trudności z odbijaniem piłki i podawaniem przyborów; bywa, że nie wykonuje tego wcale.
Rzuca małymi przyborami do celu nieruchomego i ruchomego	Rzuca celnie do obu rodzajów celu, kontrolując siłę i tor rzutu.	Dobrze rzuca do celu nieruchomego, do ruchomego trafiając rzadziej lub sporadycznie.	Ma duże trudności z rzutami do celu; bywa, że nie rzuca do celu wcale.
Wykonuje skręty i zwroty oraz rotację ciała wokół osi (obróć, przewrót w przód)	Wykonuje wszystkie ćwiczenia poprawnie technicznie i w sposób kontrolowany.	Dobrze wykonuje skręty, zwroty i rotacje ciała, czasem z niewielką pomocą nauczyciela.	Wykonuje skręty i rotacje wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie wykonuje ich wcale.
Toczy, podnosi i przenosi przybory oraz wspina się na niskich wysokościach	Wykonuje wszystkie zadania sprawnie i bezpiecznie, także w torze przeszkód.	Dobrze toczy, podnosi i przenosi przybory oraz wspina się, czasem z niewielką pomocą.	Ma duże trudności z przenoszeniem przyborów i wspina się z pomocą; bywa, że nie wykonuje tych zadań nawet z pomocą.
Utrzymuje równowagę w pozycjach statycznych i dynamicznych, z przyborem i bez	Utrzymuje równowagę pewnie w obu rodzajach pozycji, przechodzi płynnie i bez asekuracji.	Dobrze utrzymuje równowagę, przy przyborze bywając niepewnym; czasem korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela.	Utrzymuje równowagę wyłącznie z pomocą nauczyciela; bywa, że nie utrzymuje jej wcale.

Osiągnięcia w zakresie zabaw i gier ruchowych, gier zespołowych oraz rekreacyjnych

UMIEJĘTNOŚĆ UCZNIA	UMIE	MUSI POĆWICZYĆ	JESZCZE NIE UMIE (ALE SIĘ NAUCZY)
<i>wymaganie z podstawy programowej</i>	<i>pełne opanowanie umiejętności</i>	<i>częściowe opanowanie</i>	<i>początkowy etap nauki</i>
Korzysta z dostępnego sprzętu sportowego	Zawsze chętnie i sprawnie korzysta z dostępnego sprzętu, dba o niego i odkłada na miejsce.	Zwykle chętnie korzysta z dostępnego sprzętu sportowego albo przynajmniej się o to stara.	Najczęściej niechętnie korzysta z dostępnego sprzętu; bywa, że z własnej inicjatywy nie korzysta z niego wcale.
Wykonuje ćwiczenia rytmiczne przy muzyce	Wykonuje ćwiczenia rytmiczne płynnie, w rytm, i proponuje własne układy.	Dobrze wykonuje ćwiczenia rytmiczne przy muzyce albo przynajmniej się o to stara.	Najczęściej niechętnie wykonuje ćwiczenia rytmiczne; bywa, że nie wykonuje ich wcale.
Uczestniczy w zabawach i grach zespołowych	Zawsze chętnie uczestniczy w zabawach i grach zespołowych, organizuje zabawę i włącza w nią innych.	Zwykle z chęcią uczestniczy w zabawach i grach zespołowych albo przynajmniej się o to stara.	Najczęściej niechętnie uczestniczy w zabawach i grach zespołowych; bywa, że nie bierze w nich udziału.
Kozłuje w miejscu i w ruchu; podaje, chwyta, odbija i prowadzi piłkę	Wykonuje wszystkie elementy techniczne pewnie i sprawnie, także w grze.	Dobrze kozłuje i wykonuje podania oraz chwyty, choć kozłowanie w ruchu sprawia mu trudność.	Ma bardzo duże trudności z kozłowaniem i prowadzeniem piłki; bywa, że nie podaje i nie chwyta piłki wcale.
Współpracuje z innymi przy tworzeniu zabaw ruchowych i przestrzega zasad fair play	Zawsze przestrzega zasad fair play, zgodnie współdziała i rozstrzyga spory w grupie.	Dobrze współpracuje i zwykle przestrzega zasad fair play albo przynajmniej się o to stara.	Rzadko podejmuje próby współpracy i najczęściej nie przestrzega zasad fair play; bywa, że nie współpracuje wcale.